

МЕМОРАНДУМ БУДЯКІВ

Царі й народи всього світа!
Терпливо ми вже довгі літа
Зносили всяких кривд чимало,
Та врешті нам терпцю не стало.
І ось ми до всіх вас шлемо
Своє пропам'ятне письмо.

Нас переслідують, стинають,
Уперто нас за хопту мають;
Не то найкращої, як слід би,

А й найплохішої селитьби,
Найгірших пустирів нам дасть
В виключну власність не хотять.

Ніде нам честі ні поваги,
Щоб підливать нас під час спраги,
Щоб розсівати нас весною
І перед фугою страшною
Крить, як наблизиться зима,
Про все те й бесіди нема.

Тож ми, порадившись, рішили
Допоминатися щосили
Непередадених, величних
Усіх прав своїх історичних,
Котрі ось під біжучим днем
Вам всім *ad potam*¹ подаєм.

Ми, плем'я будяків могуче,
Допоминаємось ось тут же,
Щоб всі царі і всі народи
Всіх членів нашої породи
В протязі двадцяти годин
Признали крулями ростин.

До того маєм повне право,
По-перше: ми ростемо жваво;
Ні дуб, ні липа, ні осика
За рік не буде так велика;
Нас грім не б'є, не ломить град,
Хоч гордо стоїмо всі в ряд.

По-друге: в нас ціпке коріння,
Що в землю тиснеться, мов клиннє,
З усякої землі ссе соки,
Каміння кришить і опоки;
І як вже рід наш де заліз,
Не викоренить жаден біс.

По-третє: листя наше пишно
Викроюване артистично,

¹ До уваги (*лат.*). — *Ред.*

Цвітки — хіба від рож не кращі?
Або шпильки майстерні наші,
Оздоба й зброя всім грізна,—
Чи є де в світі їм рівня?

Четверте: ми одні свободні,
Ми незалежні, хоч і бідні,
Горді з шляхетської традиції,
До всього світу в опозиції,
Ніхто не пан нам, не в указ,
Хісна нема нікому з нас.

По-п'яте: відомо загальне,
Що сім'я наше ідеальне
Летить з вітрами попід хмари,
Заселює степів обшари,—
І се вже знак, що вищі ми
Над всі рослини на землі.

А сімен тих безмежна сила
Давно б була вже заглушила
Оту нужденную травицю,
Рабиню людськую — пшеницю.
Ячмінь, і жито, і овес,
Якби лиш хлоп, наш ворог, щез.

Вкінці нам замовчати годі
Про нашу місію на сході;
В степах святої України
Ще в днях великої Руїни
Були ми повні пани...
Верніться — ох! блаженні дні!

Се ми властиво зупиняли
Татарські дикії навали,
Шпильками колючи їх стопи;
Ми передмурієм Європи
Були — й ту славу нам забаг
Украсти нині хитрий лях.

Се наші діла та заслуги!
Скажіть, чи в світі є хто другий,
Що міг би з нами порівняться?

На тих основах домагається
Рішили ми — чи встав, чи впав —
Отих нам приналежних прав.

По-перше: щоб ніхто безкарно
Не нищив нас; суди щоб гарно
Карали хлопців, що в забаві
Тнуть наші головки кроваві;
А той щоб варт був смертних кар,
Хто сім'я наше кине в жар.

По-друге: щоб заступці преси
Та міжнародні всі конгреси
Без критики та без дебати
Сейчас нам мусили признати
Під вічну, невід'ємну власть
Цілу Європи східну часть.

І так та часть є предмет спору,
І війн, і сварів, і роздору, —
Та скоро буде в нашій силі,
Тут стане тихо, як в могилі,
З країн тих щезне чоловік,
Руїни верне злотий вік.

Ціле питання те «восточне»,
Таке грізне й безпожиточне,
Розв'яже раптом і зненацька
Аж реставрація будяцька, —
Від Чорномор'я по Балтик
Тоді аж втихне свар і крик.

Вкінці жадаємо, щоб в царських,
Князівських, графських та рицарських
Коронах, гербах і печатях
Лілії, рожі скасувати
І запроваджу[ва]ти прем
Усюди з будяків емблем.

Не менше теж, аби поети
Не сміли вже свої скелети
Вінчати лавром; дипломати

Гов — тпрру в дубовий лист вінчати!
Для всіх най стане той указ:
Вінки робити тільки з нас.

Се наші жадання важніші.
Чи можуть бути ще скромніші?
Тож чей не зводить нас надія,
Що всі підпишете тут: Fiat! ¹
А встане завтра, через ніч
«Будяцька Посполита Річ».